

opfastet for sig selv og Andre det Spørgsmaal, om det ikke, naar der var den mindste Udsigt til at faae et saadant internationalt Møntsystem, kunde være rigtigt at vente. Men der er 2 Grunde, hvorfor det ærede Medlem ikke har Ret i herfra at hente en Grund imod det Skridt, der nu er vedtaget mellem de tre nordiske Folks Regjeringer. For det Første er der, som det allerede er udfillet af det Medlem, der nu havde Ordet, ikke en saadan Udsigt til, at noget Møntsystem kan blive internationalt. Der er ingen Udsigt til, at det skulde være Tilfældet med det franske, det skulde da nærmest, som det ærede Medlem syntes at antyde, være Tilfældet med det tydske Møntsystem, at det snarest skulde have Udsigt til at blive et Verdens Møntsystem; men jeg forstaaer dog ikke rigtig, hvorledes Nogen for Alvor kunde tro, at det tydske Guldmøntsystem skulde have en saadan Udsigt. Jeg skal ikke her tale om det engelske og amerikanske Møntsystem, som man ikke engang er villig til at slaa sammen med det franske, og som er endnu mere afvigende fra det tydske. Men heller ikke ligeoverfor Frankrig, som det ærede Medlem mente, anser jeg det for umuligt. Det ærede Medlem maa erindre, hvilket Omfang allerede nu netop Guldfraantsystemet har, hvorledes hele den latinske Stamme, der staaer lige overfor Nationer af germano-gotisk Rod, og allermindst kan man efter det, der er sket, efter den Maade, hvorpaa det tydske Møntsystem er kommet til Existentis som en Protest mod det franske System, forudsætte, at de latinske Nationer, den romanske Race, skulde være tilbøjelig til at rette sig efter det tydske System. Dertil kommer hele den Maade, hvorpaa det tydske System er kommet frem, idet det aabenbart væsentlig har faaet sin Existentis ikke efter noget rationelt Grundlag, men derimod er kommet tilstede af særegne tydske Hensyn dels vel, fordi det ikke er uhenigtsmæssigt, at Guldmønten er lidt flattere end den franske, men dels og især, fordi den naturlig knytter sig til de specielle tydske Sølvmonter, som ikke finde nogenlunde Berøring med andre Lande. Allermindst kan man forudsætte, at den franske Mønt skulde være tilbøjelig til at vige for den nye tydske Mønt, naar man tillige erindrer, at der ikke blot i alle de Lande, der høre til den latinske og romanske Race, men selv i de østlige Lande i Europa findes i alt Fald Sølvfranken; om end ikke det russiske System er bygget paa Baluta, saa have vi dog i flere af de Lande, der høre til det russiske Rige, virkelig Sølvmonter, der, som Sølvmonter kan være det, er knyttet til Frankken. Der er altsaa ingen Udsigt til, at noget af de Systemer, vi finde hos det større Folk, skulde blive et almindeligt europæisk System, og der er dog vel Ingen, der for Alvor vil tro, at der skulde være Mening i, at vi skulde lave et nyt System, der skulde have en saadan Udsigt. Der næst siger man — og det er det Væsentlige —

at vi kunne vente, vi kunne se Tiden an; men det kunne vi ikke. Der er en umaadelig Risiko ved, jeg havde nær saat, hver Dag, men i alt Fald ved enhver kort Tid, vi vente. Jeg har selv i sin Tid paa det nationaløkonomiske Møde i Stockholm gjort mig til Talsmand for den Anskuelse, det ærede Medlem nu gjør gjældende, at vi skulde vente, indtil vi se, hvilket System der blev internationalt; men dengang var Forholdet væsentlig forskjelligt fra, hvad det nu er. Dengang havde hele Lybssland Sølv; men nu da Sølvet om kort Tid vil gaa bort fra alle store Landes Omfattning, hvilken umaadelig Risiko og Fare ligger der da ikke for os i at vente? For det Første hele det Formuestab i Sølv, ikke blot i rede Penge, der gaa mellem Mand og Mand, men dem, der ligge i Nationalbankens Kjelder og i andre Beholdninger, tabe i Værdi. Vi maa vente, at Sølvet nu bliver sat ud af Brug, at der bliver mindre Efterspørgsel efter Sølvet, vi kunne vente, at det gaar endogaa betydelig ned i Værdi. Skulle vi da udsætte os for, at de umaadelige Værdier, vi have liggende i Sølv, paa Grund af vor Forjømmelse med at tage Beslutning skulle synke end yderligere, end de allerede ere sunkne. Men endelig selv affet fra denne Udsigt til Tab er der jo andre Risikoer af meget betydelig Omfang og meget stor Vigtighed. I det Dieblit vi, som jo Tilfældet vil være, blive i alt Fald ved Siden af et Par andre smaa Lande de eneste, der have Sølv, vil der ikke blot være Udsigt til, at Sølvet kan falde i Værdi, men tillige vil — og det lægger jeg næsten endnu mere Vægt paa — Sølvets Værdi blive i allerhøjeste Grad fluktuerende. Jeg tror, det er nævnt i et af de Bilag, der ere fremlagte af Regjeringen, at den mindste stærke Efterspørgsel efter Sølv da vil bringe Værdien til at stige, ligesom den mindste Tilstrømning vil bringe den til at synke. En saadan Efterspørgsel kommer tidt meget pludselig, navnlig til Orienten som Følge af at de civiliserede Nationers Handel med de orientalske Lande har en meget bevæget Karakter. Sæt, at der pludselig kommer en sliq Efterspørgsel her, vil det bringe Sølvet til pludselig at stige i Værdi, bringe Sølvet til at gaa ud af vore Bankers Reserver, saa at vi ere udsatte for, at det har særlig Indflydelse paa Diskontoen og Rentefoden her i Landet; ikke at tale om den Indflydelse saadanne Svingninger umiddelbart have paa Handelsforholdet mellem vort Land og andre Lande, hvilket ganske vist kun er af ganske særlig Interesse for de Handlende, ville saadanne Svingninger derfor ogsaa virke meget følelig paa Pengemarkedet, og saaledes have Interesse for hele Befolkningen i Landet. Jeg kan saaledes ikke se Andet, end at det af begge Hensyn, baade fordi Sølvet vil falde i Værdi, og fordi vi i ganske overordentlig Grad ville blive udsatte for Fluktuationer i den her tilstedeværende Pengemængde og dermed i Pengenes